

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1465

av Sofia Arkelsten (M)

Uppföljning och utvärdering av statliga miljöbidrag till kommuner

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att det nya systemet för statliga miljöbidrag till kommuner är både kostnadseffektivt och ger god miljönytta.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att det nya systemet för statliga miljöbidrag till kommuner inte bryter mot EU:s statsstödsregler.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att det nya systemet för statliga miljöbidrag till kommuner inte får oproportionerligt stora utgifter för administration i förhållande till klimatnyttan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en tydlig, kontinuerlig uppföljning och utvärdering av det nya systemet för statliga miljöbidrag till kommuner.

Motivering

I regeringsförklaringen aviserade den nuvarande regeringen ett kommunalt investeringsprogram, ett stöd för lokala klimatinvesteringar.

Olika typer av riktade stöd har förekommit förr och kommer antagligen att förekomma igen. Ett exempel är olika former av energistöd och Delegationen för hållbara städer.

Idén om ett stöd för lokala klimatinvesteringar har testats förr. Tidigare fanns möjligheter för kommuner att beviljas statliga bidrag för en rad klimatinvesteringar

genom Klimp och LIP. De programmen har bland annat kritiserats för att de kan bryta mot statsstödsreglerna i EU, att för mycket av skattepengarna lades på administration samt att de åtgärder som vidtogs kunde skett även utan bidrag – då följden blev att kommuner som gick före i klimat- och miljöarbetet förfördelades då bidragen gick till kommuner som annars inte tagit sitt ansvar.

Klimatinvesteringsprogrammet avslutades 2008 och regeringen framhöll redan då att det är viktigt att kommunerna frigör medel inom egna ramar för att integrera klimataspekten i de kommunala verksamheterna. Idag är det än mer viktigt.

I vissa fall kan denna typ av system ha gett goda miljöeffekter – men när dessa bidragssystem fungerade som allra sämst var det de kommuner som inte budgeterat för sina miljö- och klimatinvesteringar som belönades med skattebetalarnas pengar för att göra lönsamma investeringar och samtidigt betala dyrt för administrationen. Kostnaden för administration blev oproportionerlig i förhållande till klimatnyttan.

Att ifrågasätta denna typ av slentrianbidrag från stat till kommuner handlar både om att bygga ett hållbart samhälle med långsiktiga regler och förutsägbarhet, att värna principen om att förorenaren betalar, att se kommunernas ansvar i miljö- och klimatarbetet och dessutom visa respekt och ta ansvar för att skattebetalarnas pengar används så effektivt som möjligt.

Denna typ av bidragssystem kräver en tydlig, kontinuerlig uppföljning och utvärdering.

Sofia Arkelsten (M)